

RAZILAŞDIRILMIŞDIR:

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
Dövlət Sığorta Nəzarəti
Xidmətinin rəisi vəzifəsini
müvəqqəti icra edən

_____ N.C.Xəlilov

“ ___ ” _____ 2009-cu il

TƏSDİQ EDİRƏM:

“AtaSığorta”
Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin
İdarə Heyətinin sədri

_____ T.S.Hacıyev

“ ___ ” _____ 2009-cu il

AVTOMOBİL NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ
SAHİBLƏRİNİN MÜLKİ MƏSULİYYƏTİNİN
KÖNÜLLÜ SİĞORTASININ QAYDALARI

Bakı 2009

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Qanununa, Mülki Məcəlləsinə, digər qanunvericilik aktlarına uyğun hazırlanmışdır.

1. SİĞORTA TƏMİNATININ ƏHATƏ DAİRƏSİ, SİĞORTANIN OBYEKTİ, PREDMETİ VƏ SİĞORTA NÖVÜNÜN AİD OLDUĞU SİĞORTA SİNİFİ

1.1. Bu sığorta Qaydaları ilə sığortaçı, sığorta şəhadətnaməsində göstərilən nəqliyyat vasitəsi idarə olunarkən üçüncü şəxslərin əmlakına və ya səhhətinə vurulmuş itki və ziyanlara (Nəqliyyat Vasitələri Sahiblərinin Mülki Məsuliyyətinin İcbari Sığortasının təminat limitlərindən artıq olan ziyan məbləğinə) sığorta şəhadətnaməsində yazılmış limitlər və sığorta məbləği həddində təminat verir.

1.2. Sığortanın obyektı sığortalının özü, yaxud onun etibar etdiyi şəxs avtomobil nəqliyyatı vasitəsindən istifadə edərkən üçüncü şəxslərin əmlakına, həyat və sağlamlığına vurduğu zərərini əvəzinin ödəmək öhdəliyi ilə əlaqədar onun əmlak mənafelelidir.

1.3. Sığortanın predmeti avtomobil nəqliyyatı sahiblərinin mülki məsuliyyətidir.

1.4. Sığortanın növünə avtonəqliyyat vasitələri sahiblərinin mülki məsuliyyətinin sığortası sinifi aiddir.

2. SİĞORTANIN ƏRAZİSİ

Əgər sığorta şəhadətnaməsində digər hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta təminatı yalnız Azərbaycan Respublikasının ərazisində qüvvəyə malikdir.

3. SİĞORTA TƏMİNATINA DAXİL OLMAYAN ZƏRƏRLƏR (İSTİSNALAR)

3.1. Sığortalının özünə dəyən ziyanlar;

3.2. Nəqliyyat vasitəsini idarə edən şəxsə dəyən ziyanla əlaqədar irəli sürülən tələblər;

3.3. Nəqliyyat vasitəsinin sahibinin və ya onu idarə edən şəxsin həyat yoldaşına, ailə üzvlərinə (övladlığa götürdüyü şəxslər daxil olmaqla) və onunla birlikdə yaşayan şəxslərə dəyən ziyanla əlaqədar irəli sürülən tələblər;

3.4. Nəqliyyat vasitəsinin sahibi ilə onu idarə edən şəxs arasındakı münasibətdən nəqliyyat vasitəsinə dəyən zərərə görə irəli sürülən tələblər;

3.5. Sığorta şəhadətnaməsində göstərilən nəqliyyat vasitəsinə, nəqliyyat vasitəsində daşınan mallara (sərnişinlərin əl yükləri və bu kimi əşyalara təminat verilir) və ya nəqliyyat vasitəsinə qoşularaq çəkilən şeylərə itki və ya ziyan dəyməsi ilə əlaqədar irəli sürülən tələblər;

3.6. Oğurlanmış və ya qaçırılmış nəqliyyat vasitəsi ilə vurulan itki və ziyanlar (qanunvericiliyə əsasən idarə edənin məsuliyyət daşmadığı ziyanlar) və nəqliyyat vasitəsinin oğurlandığını və ya qaçırıldığını bilərək ona minən sərnişinlərə dəyən itki və ziyanla əlaqədar irəli sürülən tələblər;

3.7. Avtomobil yarışlarında və ya yarış meydançalarında məşq zamanı baş verə biləcək itki və ziyanla əlaqədar irəli sürülən tələblər;

3.8. Nəqliyyat vasitəsinin qorunması, təmir edilməsi, texniki vəziyyətinin yoxlanılması, alqı-satqısı, müəyyən dəyişiklik edilməsi və digər bu kimi məqsədlərlə əlaqədar yerlərə qoyulmasından sonra meydana çıxan itki və ziyanla bağlı irəli sürülən tələblər;

3.9. Partlayıcı və ya tezəlovlanan maddələrin (ehtiyat yanacaq istisna olmaqla) daşınmasına görə dəyən itki və ziyanla bağlı irəli sürülən tələblər;

3.10. Mənəvi zərər tələbləri.

4. SİĞORTA TƏMİNATINA DAXİL OLMAYAN ZƏRƏRLƏR (İSTİSNALAR)

- 4.1. Sığortalının qəsdən vurduğu itki və ziyanlar;
- 4.2. Nəqliyyat vasitəsinin, qanunvericiliyə əsasən lazımi sürücülük vəsiqəsi, kateqoriyası və ya yol vəərəqəsi olmayan şəxs tərəfindən idarə edildiyi zaman baş verən itki və ziyanlar;
- 4.3. Nəqliyyat vasitəsinin spirtli içkilərin təsiri altında olub idarəetmə qabiliyyətini itirmiş və ya narkotik maddə qəbul etmiş şəxs tərəfindən idarə olunduğu zaman baş verən itki və ziyanlar;
- 4.4. Nəqliyyat vasitəsinin sərnişin daşınması üçün nəzərdə tutulmayan hissəsində sərnişin daşınması və ya səlahiyyətli orqanlar tərəfindən müəyyən edilmiş normadan artıq sərnişin və ya yük daşınması zamanı baş verən itki və ziyanlar;
- 4.5. Sığortalı sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman 9-cu maddədə göstərilən vəzifələrini yerinə yetirməzsə və bunun nəticəsində zərər və ziyanın məbləği artarsa, sığortaçı ziyan çəkmiş üçüncü şəxsə ödəniş verməklə bərabər artan məbləği sığortalıdan geri alır;
- 4.6. Nəqliyyat vasitəsi qanunvericiliyə və ya şəhadətnaməyə əsasən səlahiyyəti olmayan şəxs tərəfindən idarə olunduğu zaman dəyən zərərlər.

5. SIĞORTANIN MÜDDƏTİ, TƏMİNATIN BAŞLANMASI VƏ SONA ÇATMASI

Sığorta, əgər sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta şəhadətnaməsində göstərilmiş başlanma və sona çatma tarixlərində Bakı vaxtı ilə saat 24.00-da başlayır və saat 24.00-da sona çatır.

6. SIĞORTA HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİ VƏ SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN QÜVVƏYƏ MİNMƏSİ

- 6.1. Tərəflər arasında sığorta haqqının bütövlükdə və ya hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıla bilər. Əgər sığorta şəhadətnaməsində digər hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta haqqı (sığorta haqqının birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan zaman, (qalan hissələr isə sığorta şəhadətnaməsində göstərilən tarixlərdə) ödənilməlidir.
- 6.2. Əgər sığorta şəhadətnaməsində digər hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta haqqı (onun birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan zaman ödənilməzsə, sığortaçı sığorta ilə əlaqədar heç bir məsuliyyət daşımır.
- 6.3. Sığorta haqqının hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıldığı halda sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman ödənilməli olan gecikdirilmiş bütün hissələr sığorta ödənişindən birdəfəyə çıxıla bilər.
- 6.4. Sığorta haqqının hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıldığı hallarda hissələrdən hər hansı biri şəhadətnamədə göstərilən vaxtda ödənilməsə, sığortaçı həmin hissənin 5 gün müddətində ödənilməsini, əks təqdirdə sığorta şəhadətnaməsinin ləğv ediləcəyini sığortalının ona bildirmiş olduğu son yaşayış ünvanına sifarişli məktubla bildirir. Sığorta haqqı borcu bu müddət ərzində də ödənilməzsə, sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.
- 6.5. Əgər sığorta şəhadətnaməsində sığorta haqqının (birinci hissəsinin) ödənilməsinə qədər sığorta şəhadətnaməsinin qüvvəyə minməsi nəzərdə tutulmuşdursa, sığorta haqqı (birinci hissə) sığorta şəhadətnaməsi qüvvəyə mindiyi gündən etibarən 30 gün ərzində ödənilməlidir. Sığorta haqqı (birinci hissə) göstərilən müddət ərzində sığortaçıya ödənilməzsə, sığorta şəhadətnaməsi qüvvəsini itirir.

7. SIĞORTALININ MÜQAVİLƏ BAĞLANDIĞI ZAMAN MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

Sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalı sığorta riskinin müəyyən olunması və sığorta haqqının hesablanması üçün zəruri və ona məlum olan bütün halları və məlumatları sığortaçıya bildirməlidir. Sığortalının bildirdiyi məlumatların yanlış və ya yarımçıq olması hallarında:

- 7.1. Sığortalının bu hərəkəti qəsdən edildiyi müəyyən olunarsa, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 15 gün müddətində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər və sığorta hadisəsi baş verərsə ödəniş verməz.

7.2. Sığortalının bu hərəkəti qəsdən etmədiyi müəyyən olunarsa, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 15 gün əvvəldən xəbərdarlıq etməklə sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər və ya sığorta şəhadətnaməsinin şərtlərini dəyişdirmək, və yaxud əlavə sığorta haqqı almaqla sığorta şəhadətnaməsini qüvvədə saxlaya bilər.

Əgər sığortalı şəhadətnamənin şərtlərinin dəyişdirilməsinə və ya əlavə sığorta haqqı ödəməyə razı olmazsa, sığortalının hərəkətinin qəsdən edildiyi müəyyən olunarsa sığorta şəhadətnaməsi dərhal, hərəkətin qəsdən edilmədiyi halda isə xəbərdarlıq edildikdən 15 gün sonra ləğv edilə bilər.

Sığortalı xəbərdarlıq edildikdən sonra 15 gün ərzində əlavə sığorta haqqını ödəməzsə sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.

8. SİĞORTA MÜDDƏTİ ƏRZİNDƏ SİĞORTALININ MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

8.1. Sığorta şəhadətnaməsi imzalandıqdan sonra sığortalının bildirdiyi hallarda dəyişiklik baş verərsə, o riskə təsir edə bilən və ona məlum olan bütün dəyişikliklər haqqında sığortaçıya ən gec 5 gün ərzində məlumat verməlidir.

8.2. Sığortaçı dəyişikliyi öyrəndiyi tarixdən etibarən 10 gün əvvəldən xəbərdarlıq etməklə sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər, şərtlərini dəyişdirə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etməklə sığorta şəhadətnaməsini qüvvədə saxlaya bilər.

8.3. Sığortalı, 10 gün ərzində tələb edilən əlavə sığorta haqqını ödəməyəcəyini bildirdiyi təqdirdə sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur. Sığortaçı tərəfindən edilən ləğvetmə onun bu haqda məlumatı sifarişli məktubla sığortalıya göndərdiyi tarixdən etibarən 10 iş günündən sonra saat 24.00-da qüvvəyə minir.

8.4. Sığorta şəhadətnaməsinin ləğv edilmiş hesab olunmasına qədər keçən müddətin sığorta haqqı, gün hesabına görə hesablanır və artıq qalan məbləğ çəkilmiş xərclər çıxılmaqla sığortalıya geri qaytarılır.

8.5. Sığorta riskinin başvermə ehtimalını artıran dəyişiklikləri sığortalı göstərilən müddət ərzində qəsdən bildirməmişdirsə, bu dəyişiklik baş verən andan sonra dəyən itki və ziyanlara görə sığortaçı məsuliyyət daşımır.

8.6. Dəyişiklik riskin başvermə ehtimalını azaldarsa və daha az sığorta haqqının alınmasını tələb edərsə, bu dəyişikliyin ortaya çıxdığı tarixdən sığorta şəhadətnaməsinin sona çatma tarixinə qədər olan müddət üçün sığorta haqqı gün hesabına görə hesablanır və fərq sığortalıya qaytarılır.

ZƏRƏR VƏ ÖDƏNİŞ

9. SİĞORTA HADİSƏSİ ZAMANI SİĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

Sığortalı, mülki məsuliyyətinə səbəb ola biləcək sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman itki və ziyanın qarşısını almaq və ya miqdarını azaltmaq üçün zəruri və məqsədyönlü tədbirləri görməlidir. İtki və ziyanın qarşısını almaq və ya miqdarını azaltmaq məqsədilə çəkilən məqsədəuyğun xərclər sığortaçı tərəfindən ödənilir.

10. SİĞORTA HADİSƏSİ BAŞ VERDİKDƏN SONRA SİĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

10.1. Sığortalı onun mülki məsuliyyətinə səbəb ola biləcək sığorta hadisəsinin baş verməsini bildiyi və ya bilməli olduğu andan dərhal və ya ən gec 2 gün ərzində bu haqda müvafiq icra hakimiyyəti orqanına və sığortaçıya yazılı məlumat verməlidir.

10.2. Bu məlumatda qəzanın yeri, vaxtı, səbəbləri və şəraiti haqqında, qəza nəticəsində ölənlər və yaralananlar, zərər çəkmiş mallar və onların sahibləri ilə bağlı məlumatlar dolğun və düzgün əhatə olunmalıdır.

10.3. Sığortalı zərərlə əlaqədar səlahiyyətli dövlət orqanlarının və digər şəxslərin bütün hərəkətləri haqqında sığortaçıya məlumat verməlidir.

10.4. Sığortalı, sığortaçının yazılı tələb edəcəyi bütün məlumat və sənədləri sığortaçıya təqdim etməlidir.

10.5. Sığortalı itki və ziyan tələbinin araşdırılması və hüquqlarının müdafiəsi işində sığortaçıya hərtərəfli kömək göstərməlidir.

10.6. Sığortaçının yazılı razılığı olmadan sığortalı itki və ziyan tələbini bütövlükdə və ya qismən qəbul edə bilməz, habelə bununla əlaqədar hər hansı bir ödənişi həyata keçirə bilməz.

11. İTKİ VƏ ZİYANIN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ

11.1. Sığortaçı, ödəniş tələbi irəli sürən üçüncü şəxsə birbaşa razılığa gəlmək hüququna malikdir.

11.2. İcbari sığortanın limitlərini aşan məhkəmə xərcləri sığortaçıya aiddir. Tələb edilən ödəniş sığorta məbləğindən artıq olarsa, sığortaçı bu xərcləri sığorta məbləğinin ödənişə olan nisbətində ödəyir.

11.3. Sığortalı və ya nəqliyyat vasitəsini idarə edən şəxsə qarşı cinayət işi qaldırılırsa, sığortaçı təqsirli hesab edilən şəxsin razılığı ilə onun müdafiəsinə qoşula bilər. Bu zaman sığortaçı, yalnız özünün seçdiyi vəkilin xərclərini ödəyir. Cinayət işinin gedişatı ilə əlaqədar digər xərclər və pul cərimələri sığorta təminatına daxil deyildir.

12. ÖDƏNİŞ MƏBLƏĞİNİN AZALDILMASI VƏ YA RƏDD EDİLMƏSİ

Sığortalı, sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman öz vəzifələrini yerinə yetirməzsə və bunun nəticəsində zərərin miqdarı artarsa, sığortaçının verəcəyi ödənişdən artan məbləğ çıxılır.

Sığortalı sığorta hadisəsinin baş verməsinə qəsdən şərait yaradarsa və ya itki və ziyanın miqdarını qəsdən artırarsa, sığortaçı ödəniş vermək öhdəliyindən azad edilir.

13. ÖDƏNİŞİNİN NƏTİCƏLƏRİ

13.1. Sığortaçı ödədiyi sığorta məbləği həcmində sığortalının üçüncü şəxslərə qarşı ödəniş tələbi hüququna sahib olur. Sığortalı sığortaçının irəli sürə biləcəyi iddianın təmin edilməsi üçün lazımı və əldə edilməsi mümkün olan məlumat və sənədləri sığortaçıya verməyə borcludur.

13.2. Qismən dəymiş ziyanlarda tərəflər, sığorta ödənişi tələb edilməsinə səbəb olacaq hər bir hadisədən sonra sığorta şəhadətnaməsini ləğv etmək hüququna malikdirlər. Sığortaçı ləğv etmə hüququndan yalnız sığorta ödənişini verdikdən sonra istifadə edə bilər.

13.3. Sığortalı ləğvetmə hüququndan istifadə etdiyi təqdirdə ləğv etmə, onun bu barədə məlumatı sifarişli məktubla sığortaçıya göndərdiyi tarixdən bir ay sonra saat 24.00-da hüquqi qüvvəyə minir. Ləğv etmənin hüquqi qüvvə qazandığı vaxta qədər keçən müddətin sığorta haqqı gün hesabına görə hesablanaraq çəkilmiş xərclər çıxılmaqla artıq qalan məbləğ sığortalıya geri qaytarılır.

DİGƏR MÜDDƏALAR

14. BİR NEÇƏ SİĞORTA

Sığortalı, mülki məsuliyyətini başqa sığortaçılarda da eyni risklərə qarşı və eyni müddətə sığorta etdirmişdirsə, bu vəziyyəti sığortaçıya dərhal bildirməlidir.

15. MÜLKİYYƏT SAHİBİNİN DƏYİŞMƏSİ

15.1. Sığorta müddəti ərzində mülkiyyət sahibi dəyişərsə, sığorta müqaviləsi ləğv edilə bilər.

15.2. Sığortalı vəfat edərsə, sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn bütün hüquq və vəzifələr yeni mülkiyyət sahibinə (varisə) keçir. Sığortanın mövcudluğunu öyrənən yeni mülkiyyət sahibi 15 gün ərzində sığortaçıya məlumat verməzsə bu müddətdən sonra baş verən sığorta hadisələrinə görə sığortaçı məsuliyyət daşımır.

15.3. Sığortaçı dəyişikliyi öyrəndiyi tarixdən etibarən 8 gün ərzində bir ay əvvəldən xəbərdarlıq etməklə sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər. Şəhadətnamənin ləğv edilməsi tarixinə qədər keçən müddətin sığorta haqqı gün hesabına görə hesablanır və artıq qalan məbləğ çəkilmiş xərclər çıxılmaqla yeni mülkiyyət sahibinə (varisə) qaytarılır.

16. MƏLUMAT VƏ XƏBƏRDARLIQLAR

16.1. Sığortalının xəbərdarlıq və məlumatları sığortaçının baş ofisinə və ya sığorta müqaviləsinin bağlanmasına vasitəçilik edən agentə sifarişli məktubla çatdırılır.

16.2. Sığortaçının xəbərdarlıq və məlumatları sığortalının sığorta şəhadətnaməsində göstərilən hüquqi ünvanına və ya sığorta şəhadətnaməsinin imzalanmasına vasitəçilik edən agentə bildirilən son hüquqi ünvanına sifarişli məktubla çatdırılır.

16.3. Tərəflərə imza edilməklə verilən məktublar və ya teleqraf vasitəsi ilə edilən xəbərdarlıq və məlumatlar da sifarişli məktub vasitəsilə bildirilən xəbərdarlıq və məlumatlar səviyyəsində hüquqi qüvvəyə malikdir.

17. İŞ SIRRLƏRİNİN GİZLİ SAXLANILMASI

Sığortaçı, sığortalıya aid öyrənəcəyi iş sirrlərini gizli saxlamamaqdan dəyən ziyan və zərərlərə görə məsuliyyət daşıyır.

18. MÜBAHİSƏLƏRƏ BAXILMASI

Tərəflər sığorta müqaviləsi üzrə ortaya çıxan mübahisələri danışıqlar yolu ilə həll edirlər. Razılığa gəlinmədiyi təqdirdə mübahisələrə Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericiliyində müəyyən olunmuş qaydada aidiyyəti məhkəmələrdə baxılır.

19. MÜDDƏT

Sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn bütün tələblər Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş müddətdə həll edilir.

20. XÜSUSİ ŞƏRTLƏR

Sığorta şəhadətnaməsində əsas şərtlərə və bunlarla əlaqədar olan əlavə şərtlərə (klozlara) zidd olmayan xüsusi şərtlər də yazıla bilər.